

**REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU**

WK/0804/108/15/K/1/2022

Gdańsk, dnia 2 listopada 2022 r.

**Pan
Arkadiusz Walach
Wójt Gminy Smołdzino**

sprawa: Wystąpienie pokontrolne.

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) w okresie od dnia 4 maja 2022 r. do dnia 9 września 2022 r. kontrolę kompleksową gminy Smołdzino.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 9 września 2022 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Wójtowi.

Celem kontroli – obejmującej lata: 2018 - 2021 oraz inne okresy w razie potrzeby – zgodnie z postanowieniami art. 5 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, było sprawdzenie prawidłowości realizacji przez organ wykonawczy uchwał Rady Gminy Smołdzino i innych zadań w zakresie gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Pana jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w aktach prawnych regulujących zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. ewidencjonowanie niektórych zdarzeń gospodarczych niezgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 342), a mianowicie:

- a) nieprowadzenie w 2021 r. ewidencji na koncie 980 – *Plan finansowy wydatków budżetowych*, czym naruszono art. 24 ust. 1 *ustawy o rachunkowości* w zw. z postanowieniami części II – *Opis kont – Konta pozabilansowe* pkt 3 Załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia – str. 61 protokołu kontroli.

Z opisu konta 980 zawartego w ww. rozporządzeniu wynika, że służy ono do ewidencji planu finansowego wydatków budżetowych dysponenta środków budżetowych.

Z kolei w myśl art. 24 ust. 1 *ustawy o rachunkowości* księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco;

- b) ujmowanie środków trwałych w ewidencji księgowej na koncie: 011 – *Środki trwałe* później niż w miesiącu dokonania odbioru zakończonych prac (8 przypadków w 2021 r. – opóźnienia wyniosły od 2 do 54 miesięcy), bądź zbycia nieruchomości (2 przypadki w 2021 r. – opóźnienia wyniosły 8 miesięcy), czym naruszono art. 20 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 24 ust. 1 *ustawy o rachunkowości* w zw. z § 26 ust. 2 ww. rozporządzenia.– str. 152 - 155 protokołu.

Stosownie do wskazanych przepisów *ustawy o rachunkowości* do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z jego treścią ekonomiczną, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Zgodnie natomiast z § 26 ust. 2 ww. rozporządzenia okresem sprawozdawczym jest miesiąc;

- c) przypadki ewidencjonowania wydatków dotyczących zakupu towarów i usług na koncie 240 – *Pozostałe rozrachunki* (22 przypadki na kwotę 7.588,18 zł) oraz na koncie 234 – *Pozostałe rozrachunki z pracownikami* (5 przypadków na kwotę 922,81 zł) z pominięciem ewidencji na koncie 201 – *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* (skontrolowano 424 dowody księgowe z IV kwartału 2021 r.), czym naruszono art. 4 ust. 1 w zw. z art. 24 *ustawy o rachunkowości* w zw. z postanowieniami części II – *Opis kont* pkt 29, 41 i 43 Załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia – str. 68 protokołu.

Z opisu konta 240 zawartego w załączniku Nr 3 do ww. rozporządzenia wynika, że konto to służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach: 201-234.

Z opisu konta 234 zawartego w załączniku Nr 3 do ww. rozporządzenia wynika, że konto to służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia.

Natomiast z opisu konta 201 zawartego w załączniku Nr 3 do ww. rozporządzenia wynika, że konto to służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Na koncie 201 nie ujmuje się należności jednostek zaliczanych do dochodów budżetowych, które są ujmowane na koncie 221.

Z przywołanych przepisów *ustawy o rachunkowości* wynika natomiast, że jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Od miesiąca stycznia 2022 r. w jednostce ewidencja księgowa w opisanym zakresie prowadzona jest prawidłowo;

- d) ujmowanie w 2021 r. zaangażowania wydatków na koncie 998 – *Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego* na podstawie faktur, a nie w oparciu o zobowiązania wynikające z zawartych umów – 88 przypadków umów o łącznej wartości 4.785.557,50 zł (kontrolą objęto 109 umów), czym naruszono art. 20 ust. 1

oraz art. 24 ustawy o rachunkowości w zw. z postanowieniami części II – Opis kont – Konta pozabilansowe pkt 11 załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia – str. 69 protokołu.

Zgodnie z brzmieniem art. 20 ust. 1 i art. 24 ww. ustawy do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, a księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco.

Z opisu konta 998 zawartego w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia wynika, że służy ono do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego oraz w planie finansowym niewygasających wydatków budżetowych ujętych do realizacji w danym roku budżetowym. Na stronie Ma konta 998 ujmuje się zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym;

- e) przypadki poprawiania w 2021 r. błędnych zapisów w dowodach księgowych poprzez zamazywanie i „korektorowanie” zapisów bez daty i podpisu osoby dokonującej takich poprawek (23 przypadki dotyczące dowodów w łącznej kwocie 16.824,88 zł), czym naruszono art. 22 ust. 1 - 3 ww. ustawy – str. 67 - 68 protokołu.

W myśl art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości dowody księgowe powinny być rzetelne, tj. zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21 tej ustawy oraz wolne od błędów rachunkowych. Niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek.

Natomiast stosownie do brzmienia art. 22 ust. 2 ww. ustawy błędy w dowodach źródłowych zewnętrznych obcych i własnych można korygować jedynie przez wysłanie kontrahentowi odpowiedniego dokumentu zawierającego sprostowanie wraz ze stosownym uzasadnieniem, chyba że inne przepisy stanowią inaczej. Zgodnie natomiast z art. 22 ust. 3 tej ustawy błędy w dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażen lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Nie można poprawiać pojedynczych liter lub cyfr.

2. Przypadki (26 na 159 sprawdzonych) ustalenia w 2021 r. kwot zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na podstawie nieprawidłowo zakwalifikowanych faktur VAT dotyczących zakupu oleju napędowego (uznano faktury z innego okresu niż objęte zwrotem albo nie ujęto prawidłowo przedłożonych faktur), co spowodowało wypłatę zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w wysokości:

a) zawyżonej w 7 przypadkach o kwotę ogółem 798,46 zł,

b) zaniżonej w 19 przypadkach o kwotę ogółem 460,86 zł,

czym naruszono art. 4 ust. 1 i 2 w zw. z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 846) – str. 101 protokołu.

W myśl art. 4 ust. 1 i 2 ww. ustawy kwotę zwrotu podatku ustala się jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego, wynikającej z faktur VAT, i stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o zwrot podatku, w ramach rocznego limitu, który ustala się jako sumę:

- 1) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 110 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego określonej w ewidencji gruntów i budynków, według stanu na

dzień 1 lutego danego roku, oraz

- 2) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego, liczby 40 oraz średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.

Natomiast stosownie do treści art. 6 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy do wniosku o zwrot podatku dołącza się faktury VAT albo ich kopie, stanowiące dowód zakupu oleju napędowego w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku.

3. Przypadki nieprawidłowości dotyczących zamieszczania ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego, a mianowicie:

- a) niezamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu w dniu 16 września 2020 r. zamówienia publicznego na *Utworzenie Klubu Dziecięcego w miejscowości Smołdzino*, czym naruszono art. 95 ust. 1 obowiązującej do dnia 31 grudnia 2020 r. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.) – str. 91 - 94 protokołu.

W myśl art. 95 ust. 1 ww. ustawy jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy (co miało miejsce w tym przypadku), zamawiający nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

W aktualnym stanie prawnym opisana nieprawidłowość narusza art. 309 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*;

- b) zamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o udzieleniu zamówienia (udzielonego w dniu 13 maja 2021 r.) na *remont pomieszczeń budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Smołdzinie wraz z aranżacją wewnątrz* w dniu 19 maja 2022 r. (opóźnienie wyniosło 341 dni), czym naruszono art. 309 ust. 1 w zw. z art. 267 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.) – str. 94 - 98 protokołu.

Stosownie do treści art. 267 ust. 2 pkt 3 tej ustawy zamawiający zamieszcza ogłoszenie o wyniku postępowania w Biuletynie Zamówień Publicznych. Natomiast w myśl art. 309 ust. 1 ww. ustawy zamawiający nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wyniku postępowania zawierające informacje o udzieleniu zamówienia lub unieważnieniu postępowania.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono nieterminowe złożenie sprawozdania z realizacji zadania: „VII Dycha po Piachu”, na wykonanie którego gmina udzieliła dotacji celowej Ochotniczej Straży Pożarnej w Smołdzinie w wysokości 6.000 zł (umowa Nr 17/2021 z dnia 5 marca 2021 r.). Zgodnie z umową rozliczenie dotacji należało złożyć w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, tj. do dnia 30 października 2021 r., natomiast stowarzyszenie rozliczenie dotacji złożyło w dniu 22 listopada 2021 r. (20 dni po terminie – 30 października 2021 r. przypadła w sobotę), czym naruszono art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.) oraz postanowienia ww. umowy – str. 115 protokołu.

Zgodnie z treścią wskazanego przepisu sprawozdanie z wykonania zadania publicznego określonego w umowie należy sporządzić w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego.

Podając powyższe do wiadomości Pana Wójta, działając na podstawie art. 9 ust. 2 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych zgodnie z przepisami *ustawy o rachunkowości i rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*,
2. naliczanie i wypłacanie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
3. zamieszczanie ogłoszeń o udzieleniu zamówień publicznych w wymaganych terminach.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe uchybienia i nieprawidłowości wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że, zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez
Luiza Budner – Iwanicka; RIO w
Gdańsku
Data: 2022.11.02 12:33:18 CET

Luiza Budner – Iwanicka

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

Pan Jan Fleszer – Przewodniczący Rady Gminy Smołdzino.

